

Utilitat pública i comunitats energètiques

Data de lliurament: març de
2025

Núm. expedient SAP
(2024/0029548)

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Acció Climàtica
i Transició Energètica

Empresa o equip redactor

SAMSO EDS, S.L.

Noms i cognoms

Jorge Andrey Sterner

Dades de contacte

Coordinació per part de la Diba

Albert Vendrell Roca

Índex

Resum executiu	5
1. El concepte d'utilitat pública a la normativa: caracterització i relació amb altres figures	6
A. Utilitat pública en abstracte i declaració d'utilitat pública en concret.....	6
B. Utilitat pública com a criteri legitimador de la promoció per l'Administració de determinades activitats desitjables	6
C. Utilitat pública com a <i>causa expropriandi</i> en relació a béns	7
D. Utilitat pública com a criteri que permet introduir especialitats en determinats procediments administratius.....	8
I. En relació amb la utilització de béns públics	8
II. En relació amb autoritzacions de projectes	8
E. Distinció utilitat pública vs. interès públic local	9
F. Distinció utilitat pública vs. exclusió de l'ànim de lucre	11
G. Quadre resum	13
2. Procediment i beneficis de la declaració d'utilitat pública en concret	14
A. Procediment per a la declaració d'utilitat pública	14
B. Beneficis directes de la declaració d'utilitat pública en les associacions.....	16
I. Consideracions inicials.....	16
II. Beneficis fiscals per a l'associació.....	17
III. Beneficis fiscals per a les persones i empreses col·laboradores	18
IV. Facilitats de col·laboració i suport públic	20
V. Particularitats en procediments d'accés a l'ús de béns públics.....	20
3. Utilitat pública i promoció municipal de comunitats energètiques.....	20
A. Utilització de béns públics.....	20
I. Introducció	20
II. Adjudicació directa de cobertes demaniales.....	21
III. Cessió gratuïta d'instal·lació d'autoconsum	23
B. Mesures de política tributària.....	26
I. IBI.....	26
II. IAE	27
III. ICIO	28
C. Subvencions	30

D. Convenis de col·laboració amb l'Administració	30
Annex I: Propostes de canvis normatius en l'àmbit estatal	32
Annex II: Propostes de canvis normatius en l'àmbit català.....	37
Annex III: Òrgans competents en l'àmbit estatal.....	43
Annex IV: Òrgans competents en l'àmbit català.....	45
Annex V: Breu apunt sobre l'avantprojecte de Llei d'Economia Social i Solidària de Catalunya	47

Resum executiu

La utilitat pública, tant com a concepte abstracte i valoratiu com en la seva concreció a través de la figura de la declaració d'utilitat pública, comença a jugar un paper cada vegada més rellevant en el desplegament de les comunitats energètiques. Tot i això, es tracta d'un concepte ni unívoc ni de fàcil interpretació, en gran part perquè la normativa vigent emprava el terme "utilitat pública" en diferents contextos i amb finalitats diverses.

Aquest informe té un doble objectiu: ajudar a comprendre el present i influir positivament en el futur. En un primer capítol, es repassen i sistematitzen les diverses formes en què la normativa utilitza el concepte d'utilitat pública, diferenciant-ne els usos i els efectes possibles. També s'hi analitzen les diferències de significat entre la utilitat pública i conceptes com l'absència d'ànim de lucre o l'interès públic local.

El capítol següent aprofundeix en la figura de la declaració d'utilitat pública: qui pot accedir-hi, com es pot sol·licitar i quins són els beneficis associats. Finalment, s'aborden aspectes concrets i especialment rellevants en la intersecció entre la utilitat pública i la promoció municipal de comunitats energètiques.

L'informe incorpora també diverses propostes de canvis normatius, tant en l'àmbit català com estatal, vinculades als àmbits tractats.

1. El concepte d'utilitat pública a la normativa: caracterització i relació amb altres figures

A. Utilitat pública en abstracte i declaració d'utilitat pública en concret

L'objecte central d'aquest informe és determinar com el concepte normatiu d'utilitat pública, en el seu sentit més ampli, pot servir per impulsar les activitats de les comunitats energètiques i facilitar les seves relacions amb els municipis. Per començar, és important diferenciar el terme "utilitat pública" a seques (en abstracte), del terme "declaració d'utilitat pública" (circumscribit a un àmbit més concret).

Aquest últim, com el seu nom indica, implica un reconeixement exprés, una "declaració", i per tant una resolució de caràcter administratiu per la qual l'Administració emet en favor de determinades entitats o actuacions, en atenció a determinades raons i pressupostos jurídics habilitants, un reconeixement que la entitat en qüestió pot ser, a partir d'aquest moment, considerada "oficialment" d'utilitat pública. Això li permetrà accedir a beneficis i particularitats de caràcter positiu en la seva relació amb l'Administració. Ara bé, cal recordar que la declaració d'utilitat pública no és l'única per la qual el concepte utilitat pública pot servir per impulsar l'actuació de les comunitats energètiques.

La normativa utilitza el concepte d'utilitat pública aplicant-ho en conjunció amb altres conceptes i de diverses formes. A continuació s'analitzaran en el present informe, a efectes didàctics i en el context de les comunitats energètiques.

B. Utilitat pública com a criteri legitimador de la promoció per l'Administració de determinades activitats desitjables

El legislador utilitza la referència a utilitat pública com a guia o marc legitimador per l'Administració en favor o per promoure determinades activitats.

Un primer exemple és la subscripció de convenis L'art. 48 de la Ley 40/2015, de 1 de octubre, de Régimen Jurídico del Sector Público (LRJSP) preveu "*La suscripción de convenios deberá mejorar la eficiencia de la gestión pública, facilitar la utilización conjunta de medios y servicios públicos, contribuir a la realización de actividades de utilidad pública y cumplir con la legislación de estabilidad presupuestaria y sostenibilidad financiera*".

Un segon exemple són les referències contingudes en matèria de subvencions, concretament l'article 2.1.c) de la Ley 38/2003, de 17 de noviembre, General de Subvenciones (Llei General de Subvencions): "*Se entiende por subvención, a los*

efectos de esta ley, toda disposición dineraria realizada por cualesquiera de los sujetos contemplados en el artículo 3 de esta ley, a favor de personas públicas o privadas, y que cumpla los siguientes requisitos: (...)

c) Que el proyecto, la acción, conducta o situación financiada tenga por objeto el fomento de una actividad de utilidad pública o interés social o de promoción de una finalidad pública".

En el capítol corresponent als ens locals s'amplia l'anàlisi d'aquestes dues figures.

C. Utilitat pública com a causa expropriandi en relació a béns

La normativa també fa servir el concepte d'utilitat pública com a fons de justificació de l'activitat a efectes expropiatoris.

Aquí s'ubica per exemple la referència del art. 54.1 de la Ley 24/2013, de 26 de diciembre, del Sector Eléctrico (LSE): "*Se declaran de utilidad pública las instalaciones eléctricas de generación, transporte, distribución de energía eléctrica, así como las infraestructuras eléctricas de las estaciones de recarga de vehículos eléctricos de potencia superior a 3.000 kW, a los efectos de expropiación forzosa de los bienes y derechos necesarios para su establecimiento y de la imposición y ejercicio de la servidumbre de paso*". Ara bé, aquest reconeixement (en abstracte), ha de transitar un procediment de declaració en concret d'utilitat pública (DUP), que es regula a l'article 55 d'aquesta norma, i que pot ser més exigent, com és el cas del Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables (Decret Llei 16/2019), quan l'autorització administrativa de, per exemple, la línia elèctrica o parc eòlic, correspon a l'administració autonòmica en lloc de a l'estatal.

En una dinàmica jurídica similar la Ley 22/1988, de 28 de julio, de Costas (Llei estatal de Costes), que en el seu art. 28.2 indica: "*Se declaran de utilidad pública, a efectos de la expropiación o de la imposición de la servidumbre de paso por la Administración del Estado, los terrenos necesarios para la realización o modificación de otros accesos públicos al mar y aparcamientos,*"

També aquí podem ubicar la referència a l'art. 66 de la Ley 33/2003, de 3 de noviembre, del Patrimonio de las Administraciones Públicas (LPAP): "*La adquisición de bienes y derechos por expropiación forzosa, supuesto en el que, de conformidad con lo dispuesto en el artículo 24.2 de esta ley, los bienes o derechos adquiridos se entenderán afectados al fin determinante de la declaración de utilidad pública o interés social*".

S'ha de fer menció per última aquí a l'art. 71 de la Ley de 16 de diciembre de 1954 sobre expropiación forzosa (Llei d'expropiació forçosa): "*existirá causa de interés social para la expropiación forzosa, además de en los casos en que haya lugar con arreglo a las Leyes, cuando con esta estimación expresa se haya declarado*

específicamente por una Ley la oportunidad de que un bien o una clase de bienes se utilicen en el sentido positivo de una determinada función social y el propietario incumpla esta directiva”.

D. Utilitat pública com a criteri que permet introduir especialitats en determinats procediments administratius

I. En relació amb la utilització de béns públics

Aquest punt es tracta en detall i en perspectiva municipal en el capítol 3 del present document.

II. En relació amb autoritzacions de projectes

En un altre sector, trobem que en el context de concessions y autoritzacions en el domini públic marítimo-terrestre l'art. 74 de la Llei estatal de costes estableix: *“En el otorgamiento de las solicitudes se observará el orden de preferencia que se establezca en las normas generales y específicas correspondientes. En su defecto serán preferidas las de mayor utilidad pública. Sólo en caso de identidad entre varias solicitudes se tendrá en cuenta la prioridad en la presentación.”*

En aquesta apartat procedeix fer menció també al Reglament (UE) 2022/2577 de 22 de desembre de 2022 per el que s'estableix un marc per accelerar el desplegament d'energies renovables que va aprovar la Comissió Europea en el context de crisi energètica i geopolítica post invasió russa d'Ucraïna. El seu art. 2 introdueix el terme “interès públic superior” en relació amb els procediments d'autoritzacions de infraestructures energètiques, com ara parc solars o eòlics, xarxes elèctriques, etc. Concretament estableix que:

“1. Se presumirá que la planificación, construcción y explotación de centrales e instalaciones de producción de energía procedente de fuentes renovables y su conexión a la red, así como la propia red conexas y los activos de almacenamiento, son de interés público superior y contribuyen a la salud y la seguridad públicas, (...).

2. Los Estados miembros garantizarán, al menos en el caso de los proyectos que se consideren de interés público superior, que al ponderar los intereses jurídicos de cada caso en el proceso de planificación y concesión de autorizaciones, se dé prioridad a la construcción y explotación de centrales e instalaciones de producción de energía procedente de fuentes renovables y al desarrollo de la infraestructura de red conexas. Por lo que se refiere a la protección de especies, la frase anterior solo debe aplicarse en tanto en cuanto se adopten medidas adecuadas de conservación de especies que contribuyan a mantener las poblaciones de esas especies en un estado de

conservación favorable, o a restablecerlas a ese estado, y se destinen suficientes recursos financieros, además de zonas, a tal efecto."

És a dir, en el exercici de "ponderació" d'interessos (que procedeix fer només quan s'ha constatat que no hi ha impediments legals clar per una determinada actuació o projecte), aquest Reglament europeu d'aplicació directa conmina als organismes competents per atorgar l'autorització que valorin les renovables com d'interès públic superior.

E. Distinció utilitat pública vs. interès públic local

La idea de l'interès públic local no és més que la concepció del interès públic (en abstracte), és a dir, l'existència d'una activitat que beneficia a la comunitat però, circumscrita a l'àmbit local. Aquesta esfera d'interessos públics locals està reconeguda a la pròpia Constitució, a l'art. 137, quan s'indica que *"todas estas entidades [municipis, províncies i CCAA] gozan de autonomía para la gestión de sus respectivos intereses"*. Aquesta previsió es trasllada, igualment, a la LBRL quan al primer precepte s'indica, de manera igual o similar, que *"Los Municipios [...] gestionan con autonomía los intereses propios de las correspondientes colectividades"*.

Així, quins serien aquests interessos propis? Hem d'entendre que l'existència d'un interès propi queda recollit en el marc competencial local que es recull i descriu a l'art. 25 LBRL. Les competències tenen una doble dimensió: com a reivindicació d'autoritat administrativa sobre un sector i com a límit d'actuació d'altres Administracions Públiques. El precepte mencionat enumera, així, els àmbits d'actuació -d'interès- del municipi. Si bé trobem categories molt àmplies, és possible localitzar algunes on les CCEE podrien tenir la seva incidència:

"a) Urbanismo: planeamiento, gestión, ejecución y disciplina urbanística. Protección y gestión del Patrimonio histórico. Promoción y gestión de la vivienda de protección pública con criterios de sostenibilidad financiera. Conservación y rehabilitación de la edificación.

b) Medio ambiente urbano: en particular, parques y jardines públicos, gestión de los residuos sólidos urbanos y protección contra la contaminación acústica, lumínica y atmosférica en las zonas urbanas.

e) Evaluación e información de situaciones de necesidad social y la atención inmediata a personas en situación o riesgo de exclusión social".

La qüestió clau és si, a la vista de l'existència d'un àmbit d'interès municipal, es pot reconèixer formalment aquesta situació, pel cas que una entitat com la comunitat energètica (d'àmbit local).

Per afinar l'enteniment d'aquesta figura, es pot consultar els precedents de municipis que han fet servir aquesta figura de l'interès públic local. En l'àmbit de Barcelona no s'ha trobat l'existència d'aquest procediment, però sí en altres municipis, com a Madrid, Saragossa o Donostia.

En el cas de Madrid, en el Reglamento Orgánico de Participación Ciudadana del Ayuntamiento de Madrid, de 31 de mayo de 2004, es dedica una secció a regular aquesta qüestió i, a l'art. 36 s'indiquen els requisits per poder aconseguir aquest reconeixement¹. En primer lloc, hem de destacar que aquest article menciona a "*entidades y colectivos*", per tant, les associacions però, també, les cooperatives, podrien arribar a aquesta declaració sempre que estiguin inscrits en el "*Censo Municipal de Entidades y Colectivos Ciudadanos*"². Aquestes entitats, com és obvi, hauran de desenvolupar tasques que redundin en el benefici de la ciutadania i, compleixin els següents requisits:

- En primer lloc, la finalitat. En el cas del Reglament Orgànic, es procedeix a fer la mateixa enumeració d'àmbits d'actuació prevista a l'art. 32 de la Ley Orgánica 1/2002, de 22 de març, reguladora del Derecho de Asociación (LODA).
- Que l'activitat sigui oberta a més beneficiaris, a part de socis o membres de l'entitat.
- Que els projectes resultin d'interès públic i social "*conforme a los criterios cuantitativos y cualitativos determinados por la Comisión de Interés Público Municipal*".
- Que la retribució dels membres dels òrgans de representació no es faci a càrrec de fons públics, si bé segons els estatuts de l'entitat, podran rebre una retribució per les funcions que desenvolupen.
- Que tinguin mitjans personals i materials adequats per al compliment del seu objecte social.
- Que estiguin inscrites al cens municipal i estiguin en funcionament "*al menos durante el año inmediatamente anterior a la presentación de la solicitud de declaración de interés público municipal*". En aquest punt trobem una notable diferència amb la declaració d'utilitat pública de les associacions, que posteriorment analitzarem, ja que es passa del requisit de dos anys a un any.
- Que estiguin adherides i compleixin amb el Codi Ètic d'entitats i col·lectius ciutadans.

---

¹ Reconeixement que s'haurà de renovar cada tres anys (art. 39 bis) i, podrà ser revocada (art. 40). Ambdós supòsits, previstos en el Reglamento Orgánico de Participación Ciudadana del Ayuntamiento de Madrid, de 31 de mayo de 2004.

² És important mencionar que és un procediment iniciat d'ofici, no subjecte a termini per començar-lo i, que en cas de no resolució expressa per part del municipi, ens trobaríem en un supòsit de silenci negatiu.

El que resulta d'interès és determinar quins drets poden aconseguir, en l'àmbit del municipi de Madrid, aquestes entitats reconegudes d'interès públic local. Això es regula a l'art. 39 del Reglament Orgànic.

a) Priorización en la baremación que se realice en procesos de concurrencia competitiva, según la normativa reguladora de los mismos, que en ningún caso podrá suponer una priorización superior al cinco por 100 respecto de la puntuación total establecida en el correspondiente proceso. Esta priorización no supondrá un requisito para acceder a los procesos de concurrencia competitiva.

b) Suscripción de convenios de colaboración para realización de actuaciones de interés común.

c) Participación activa en órganos municipales según lo previsto en el presente reglamento”.

Podem veure com ni molt menys són els beneficis que podrien obtenir-se de la declaració d'utilitat pública -que analitzarem seguidament- però, sens dubte, trobem un salt qualitatiu important: es confirma l'existència d'una activitat d'interès públic municipal de la tasca realitzada per les entitats i, aquest reconeixement porta aparellada l'aplicació d'uns beneficis.

En el cas de Saragossa, la regulació és similar. El que queda clar és que, s'haurà de justificar, durant la tramitació de la sol·licitud *“las razones de la petición e informe justificativo de los objetivos de la asociación exponiendo los motivos que aconsejan el conceder dicha distinción”*. La regulació del municipi de Saragossa, afegeix -si bé entenem que implícitament també seria d'aplicació al cas de Madrid- la necessitat d'estar al corrent de les obligacions tributàries. En el cas de la capital d'Aragó, els drets es regulen al Reglamento de Órganos Territoriales y de Participación Ciudadana, de 28 de julio de 2005. És interessant destacar que en aquest cas, el ventall de drets concedits a aquestes entitats és substancialment més ampli, sent:

a) “Participar en las sesiones del Pleno Municipal conforme lo regulado en este Reglamento.

b) Participar en las Comisiones del Pleno que le correspondan por razón de la materia.

c) Ser consultadas en todas las encuestas ciudadanas relativas a los asuntos de su objeto social.

d) Tener acceso a las ayudas municipales.

e) Promover iniciativas ciudadanas de aprobación de disposiciones de carácter general.

f) Promover la realización de encuestas ciudadanas.

g) Recibir órdenes del día y actas de las comisiones informativas y de los órganos de decisión.

h) Promover la Audiencia Pública.

i) Tener derecho a mencionar en todos sus documentos esta declaración.

j) Solicitar información municipal sobre asuntos de especial trascendencia municipal.

- k) *Participar en el Consejo de la Ciudad de Zaragoza, conforme a lo establecido en el Artículo 92 de este Reglamento.*
- l) *Participar en los Consejos Sectoriales en su caso".*

En el cas de Donosti la regulació de la declaració d'interès públic local de San Sebastián es troba a la seva Norma Orgánica de Participación Ciudadana. Podem observar, de nou, que en el cas de Donosti les previsions per obtenir la declaració són similars als municipis anteriorment mencionats. El que és interessant de la normativa basca és que a més del dret a utilitzar la menció de "*declarada d'interès públic municipal*", podran aquestes entitats acollir-se als "*beneficios previstos en la legislación sectorial*" (art. 54). Per tant, no es fa una enumeració concreta i restringida dels drets, sinó que es deixa obert a la regulació específica, la qual pot anar ampliat aquest ventall de drets.

Com a conclusió, veiem com molts municipis de gran població ja tenen regulada aquesta qüestió. No obstant això, i fent una interpretació restrictiva del concepte d'interès públic local, els efectes i beneficis només poden materialitzar-se en el propi municipi. Per tant, a nivell autonòmic o estatal, la declaració en sí no generaria cap dret directe, excepte, la possibilitat de poder utilitzar, juntament amb la denominació de l'entitat, l'afegitó de "*declarada d'interès públic local*".

Aquesta iniciativa local, el reconeixement a les activitats que certes entitats realitzen, podria donar un impuls a la tasca de les comunitats energètiques. Així, cada municipi pot aprovar el seu respectiu Reglament de Participació Ciudadana o instruments similars, un procediment que permeti declarar a associacions, cooperatives i altres entitats "d'interès municipal o local" i regular, en major o menor detall i sempre en el marc de les seves competències i principis de dret administratiu, els beneficis que aquesta declaració pugui comportar.

F. Distinció utilitat pública vs. exclusió de l'ànim de lucre

En últim terme, hem de diferenciar la utilitat pública d'una altra figura que, tot i que també està vinculada amb els valors essencials de les comunitats energètiques, és plenament diferent de la utilitat pública: l'exclusió de l'ànim de lucre.

Com va fixar la jurisprudència europea i estatal³, tot i que sovint es parla de forma agregada d'ànim de lucre, aquest concepte té una dimensió objectiva i una subjectiva. L'objectiva es refereix a la voluntat de l'organització com a tal de tancar l'any en positiu, de tenir (com entitat) guanys que assegurin la seva sostenibilitat econòmica i per tant pervivència en el temps. Amb els fons d'ingressos que siguin, tant una

---

³ Recollides en la resolució de 17 de desembre de 2020 de la Direcció General de Seguretat Jurídica i Fe Pública, publicada al BOE de 9 de gener de 2021.

associació com una cooperativa com una societat limitada aspiren a no tancar el any amb pèrdues.

L'ànim subjectiu per contra no es refereix a la voluntat de l'entitat com a tal sinó a la dels seus socis. L'ànim de lucre subjectiu implica en una societat la voluntat d'obtenir (en algun moment, gràcies al resultat positiu obtingut per l'entitat, i com a contrapartida de les aportacions fetes a aquesta, del tipus que siguin) un ingrés o guany dinerari individualitzable per al soci. Així, l'exclusió de l'ànim de lucre subjectiu en una societat limitada implica la impossibilitat que el benefici (excedent cooperatiu en una cooperativa) sigui repartit com a dividend (retor cooperatiu en cooperatives⁴) entre els seus socis. Per contra, haurà de ser destinada a la promoció de les activitats i finalitats establertes al seu objecte social⁵.

Simplificant-ho i a efectes didàctics podem concloure que una entitat realitzi activitats econòmiques o tenir beneficis no és sinònim que aquesta tingui ànim de lucre (subjectiu). Una associació mai el tindrà, una cooperativa pot tenir-ho o no⁶, i una societat limitada típicament el tindrà, tret que ho excloguin explícitament als seus estatuts.

---

⁴ Aquest últim es basa en la participació en la activitat cooperativitzada (que no en el capital social) i no té caràcter lucratiu pur, sinó principalment mutualista.

⁵ Aquesta explicació també podria ajudar a entendre la coexistència, de naixement i en les pròpies definicions de les figures comunitat d'energies renovables (CER) i comunitat ciutadana d'energia (CER) de les formulacions: *"...la finalitat primordial dels quals sigui proporcionar beneficis mediambientals, econòmics o socials als seus socis o membres o a les zones locals on operen, en lloc de guanys financers."* (definició CER) / *"l'objectiu principal del qual consisteix a oferir beneficis mediambientals, econòmics o socials als seus membres, socis o a la localitat on desenvolupa la seva activitat, més que generar una rendibilitat financera"* (definició CCE).

⁶ L'art. 144 de la Llei catalana de cooperatives per exemple plasma els requisits per que una cooperativa pugui tenir la consideració de cooperativa com a entitat sense ànim de lucre.

G. Quadre resum⁷

Figura	Caracterització	Utilitat pràctica per CE
Concepte utilitat pública quant a <u>subvencions</u>	Crítari legitimador per administracions públiques al moment de justificar el llançament d'una línia de subvencions	Ajuda a les administracions públiques a justificar l'aprovació línies de subvencions per comunitats energètiques
Concepte utilitat pública quant a <u>convenis</u>	Crítari legitimador per administracions públiques a efectes de subscriure convenis amb comunitats energètiques.	Ajuda a justificar la subscripció de convenis entre administracions públiques i comunitats energètiques.
Declaració d'utilitat pública a <u>efectes expropiatoris</u>	Resolució administrativa que reconeix, a efectes expropiatoris , la utilitat pública (en concret) de determinats béns. Pas previ a l'expropiació.	Cap més enllà de poder acudir (com qualsevol altre promotor privat i tenint en compte les limitacions existents a la aplicació d'aquesta figura), a aquesta declaració per aconseguir l'autorització de p. ex. els seus parcs fotovoltaics.
Declaració d'utilitat pública en relació amb l' <u>adjudicació directa</u> d'ús de béns demanials	Les associacions declarades d'interès públic poden accedir a l'adjudicació directa de béns públics demanials (p. ex. cobertes escoles municipals).	Ser una associació declarada d'utilitat pública no és l'única via segura per l'adjudicació directa de formes d'ús de cobertes de béns patrimonials, però sí per demanials.
Fins d'utilitat pública en relació amb <u>cessió gratuïta</u> de béns patrimonials	La normativa preveu que els municipis puguin cedir de forma gratuïta béns patrimonials (com per exemple una instal·lació d'autoconsum fotovoltaic) si concorren determinades circumstàncies.	Tot i que no en relació a béns de titularitat estatal, a nivell públic català no es demana de forma expressa que el beneficiari sigui una entitat declarada d'utilitat pública, sinó que es refereix a entitats privades sense ànim de lucre sempre que els destinin a fins d'utilitat pública o d'interès social , i que contribueixin al compliment d'interessos de caràcter local.
Diferenciació entre utilitat pública i <u>interès públic local</u>	Els municipis, que aprovin les pertinents normes, poden establir que determinades categories d'entitats siguin declarades d'interès públic local.	Tot i que altres vehicles diferents de l'associació podrien ser declarades d'interès públic local, els avantatges possibles són en aquest cas menors. Hauran de ser configurades pel propi municipi, sempre en el marc normatiu vigent i de les seves competències.
Diferenciació entre utilitat pública i <u>exclusió de l'ànim de lucre subjectiu</u>	Exclusió, per natura o de forma estatutària, de la possibilitat de que el vehicle jurídic reparteix dividendes. Haurà de destinar els seus beneficis a la promoció de les seves finalitats i activitats fixades als estatuts.	Permet encabir al vehicle jurídic societat limitada, degudament configurat, en les definicions de comunitat d'energies renovables i comunitat ciutadana d'energia.

⁷ Aquest quadre resumeix a efectes didàctics, que no pas d'exhaustivitat jurídica (i sense perjudici en cap cas de la deguda observança de les normes particulars que siguin d'aplicació al cas concret), la caracterització de les diferents manifestacions normatives del concepte utilitat pública i figures afins, així com l'explicació pràctica de com cadascuna pot contribuir a la promoció de les comunitats energètiques.

2. Procediment i beneficis de la declaració d'utilitat pública en concret

A. Procediment per a la declaració d'utilitat pública

Com hem indicat, la utilitat pública és un concepte fins a cert punt abstracte que identifiquem amb la satisfacció d'interessos públics o generals. Això queda clar quan és una entitat o administració pública qui realitza la funció o activitat, tal com prescriu l'art. 103.1 de la CE. No obstant això, s'ha d'indicar que també hi ha entitats privades que poden realitzar funcions d'utilitat pública i, a més, ser declarades com a tals.

La declaració d'utilitat pública, de caràcter administratiu i prèvia tramitació d'un procediment, suposa l'obtenció d'una qualificació especial, reconeixent-se que aquella entitat reporta algun tipus de benefici a la col·lectivitat, per les finalitats que es persegueixen així com per les activitats que desenvolupa.

De les formes jurídiques que habitualment és fan servir per vehiculitzar comunitats energètiques, només una d'elles pot aconseguir aquesta declaració: l'associació. La LODA, preveu en el seu art. 32 (situat en el Capítol relatiu a les mesures de foment) l'existència d'associacions d'utilitat pública, desenvolupant-se el seu règim en el Reial decret 1740/2003, de 19 de desembre, sobre procediments relatius a associacions d'utilitat pública. La qüestió és, doncs, quan podrà ser una CCEE constituïda com a associació declarada d'utilitat pública. Si atenem a l'article mencionat:

"1. A iniciativa de las correspondientes asociaciones, podrán ser declaradas de utilidad pública aquellas asociaciones en las que concurren los siguientes requisitos:

a) Que sus finés estatutarios tiendan a promover el interés general, en los términos definidos por el artículo 31.3 de esta Ley, y sean de carácter cívico, educativo, científico, cultural, deportivo, sanitario, de promoción de los valores constitucionales, de promoción de los derechos humanos, de víctimas del terrorismo, de asistencia social, de cooperación para el desarrollo, de promoción de la mujer, de promoción y protección de la familia, de protección de la infancia, de fomento de la igualdad de oportunidades y de la tolerancia, de defensa del medio ambiente, de fomento de la economía social o de la investigación, de promoción del voluntariado social, de defensa de consumidores y usuarios, de promoción y atención a la personas en riesgo de exclusión por razones físicas, sociales, económicas o culturales, y cualesquiera otros de similar naturaleza.

b) Que su actividad no esté restringida exclusivamente a beneficiar a sus asociados, sino abierta a cualquier otro posible beneficiario que reúna las condiciones y caracteres exigidos por la índole de sus propios fines.

c) Que los miembros de los órganos de representación que perciban retribuciones no lo hagan con cargo a fondos y subvenciones públicas.

No obstante lo dispuesto en el párrafo anterior, y en los términos y condiciones que se determinen en los Estatutos, los mismos podrán recibir una retribución adecuada por la

realización de servicios diferentes a las funciones que les corresponden como miembros del órgano de representación.

d) Que cuenten con los medios personales y materiales adecuados y con la organización idónea para garantizar el cumplimiento de los fines estatutarios.

e) Que se encuentren constituidas, inscritas en el Registro correspondiente, en funcionamiento y dando cumplimiento efectivo a sus fines estatutarios, ininterrumpidamente y concurriendo todos los precedentes requisitos, al menos durante los dos años inmediatamente anteriores a la presentación de la solicitud".

En aquesta mateixa línia és necessari mencionar l'art. 72 de la LRBRL, el qual preveu també la declaració d'utilitat pública de les associacions que tinguin com a objectiu la defensa dels interessos generals o sectorials dels veïns, per la qual cosa les Corporacions locals els faciliten l'ús de mitjans públics, ajudes econòmiques i promouen la seva participació en la gestió de la Corporació.

El primer requisit que cal atendre -a part de la pròpia constitució de l'associació i la seva inscripció en el registre corresponent- és el temporal. Una associació constituïda i inscrita no pot, des del primer moment, aconseguir la declaració d'utilitat pública. Abans de presentar la sol·licitud⁸, haurà de passar dos anys. Aquest és un gran obstacle; però és important mencionar en aquest punt el que s'ha indicat prèviament en relació a l'obtenció de la declaració d'interès públic local, aspecte que pot ajudar a l'entitat i pot no estar subjecte a un termini concret.

Aquesta sol·licitud, d'acord amb l'art. 322-2.g) del Codi Civil de Catalunya es tramita a instància de part i, correspon a l'assemblea general de l'associació. Es preveuen, així, uns requisits per poder aconseguir dit reconeixement, ja que no opera ni automàticament ni pel sol fet de constituir l'associació. Serà necessari, juntament amb l'aprovació d'inici de procediment per part de l'assemblea general, complir amb els següents requisits:

- L'associació no pot presentar un patrimoni net negatiu.
- S'ha de presentar una memòria d'activitats (dels dos últims exercicis econòmics).
- S'haurà de presentar els comptes anuals dels dos últim exercicis.
- S'haurà de presentar l'alta al IAE.
- Certificació de l'acord de l'òrgan de govern de l'associació.
- Certificat de l'AEAT, on es constati que l'entitat es troba al corrent de les obligacions tributàries.

---

⁸ Decret 6/2008, de 21 de gener, pel qual s'assignen al Departament de Justícia les funcions traspasades a la Generalitat de Catalunya en matèria de declaració d'utilitat pública de les associacions i aplicació dels beneficis fiscals a associacions i fundacions.

- Certificat de la TGSS, on consti que es troba al corrent de pagament de les seves obligacions amb l'Administració de la Seguretat Social.

B. Beneficis directes de la declaració d'utilitat pública en les associacions

I. Consideracions inicials

Com hem pogut veure fins ara, només les associacions poden accedir a la declaració d'utilitat pública. Aquest reconeixement administratiu reportarà, de manera directa, el reconeixement d'uns drets i beneficis.

Així, les associacions declarades d'utilitat pública obtenen reconeixement oficial i drets derivats, com el dret a utilitzar la menció "Declarada d'utilitat pública" en tota documentació oficial, fet que reforça el seu prestigi i reconeixement institucional. També tenen accés a exempcions i beneficis fiscals, així com a beneficis econòmics previstos en la normativa aplicable, incloent-hi subvencions i ajudes públiques. A més, poden disposar d'assistència jurídica gratuïta en els termes que estableix la legislació específica, facilitant la defensa dels seus interessos legals.

L'art. 33 de la LODA enuncia, de manera succinta, els beneficis que de la declaració d'utilitat pública es desprenen, que seran tractats en profunditat més endavant.

"Artículo 33. Derechos de las asociaciones de utilidad pública. Las asociaciones declaradas de utilidad pública tendrán los siguientes derechos:

- a) Usar la mención "Declarada de Utilidad Pública" en toda clase de documentos, a continuación de su denominación.
- b) Disfrutar de las exenciones y beneficios fiscales que las leyes reconozcan a favor de las mismas, en los términos y condiciones previstos en la normativa vigente.
- c) Disfrutar de beneficios económicos que las leyes establezcan a favor de las mismas.
- d) Asistencia jurídica gratuita en los términos previstos en la legislación específica".

A més, en l'art. 36, es reconeix que, a banda dels beneficis que preveu la normativa estatal, les Comunitats Autònomes també poden regular i atorgar la declaració d'utilitat pública a associacions que operen principalment dins del seu territori. Això vol dir que:

- Si una associació desenvolupa la seva activitat principal en una comunitat autònoma concreta, aquesta pot reconèixer-la com a entitat d'utilitat pública segons les seves pròpies normes.
- Aquest reconeixement autonòmic pot donar lloc a beneficis addicionals, regulats per la normativa pròpia de la Comunitat Autònoma.

- La Comunitat Autònoma haurà de determinar quin és el procediment concret per a aquesta declaració i quines condicions s'han de complir.
- Tot això s'ha de fer respectant les competències que li són pròpies, és a dir, sense envair l'àmbit d'actuació de l'Estat ni d'altres administracions.

II. Beneficis fiscals per a l'associació

Les associacions declarades d'utilitat pública poden acollir-se al règim fiscal especial de les entitats sense fins lucratiu, regulat a la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de las entidades sin fines lucrativos y de los incentivos fiscales al mecenazgo (Llei 49/2002) i el seu desenvolupament reglamentari. Per tant, tot i que l'art. 2.b) reconeix expressament a les associacions declarades d'utilitat pública com "entidades sin fines lucrativos", que és el concepte pivotal d'aquesta norma fiscal transversal, l'art. 14 preveu que l'aplicació d'aquest règim no és automàtica sinó que té uns condicionants i límits:

1. Las entidades sin fines lucrativos podrán acogerse al régimen fiscal especial establecido en este Título en el plazo y en la forma que reglamentariamente se establezca.

Ejercitada la opción, la entidad quedará vinculada a este régimen de forma indefinida durante los períodos impositivos siguientes, en tanto se cumplan los requisitos del artículo 3 de esta Ley y mientras no se renuncie a su aplicación en la forma que reglamentariamente se establezca.

[És a dir, art.3.1: "Que persigan fines de interés general, como pueden ser, entre otros, (...) voluntariado, de promoción de la acción social, de defensa del medio ambiente (...) de promoción de los valores constitucionales y defensa de los principios democráticos, (...), de fomento de la economía social (...) desarrollo o innovación tecnológica y de transferencia de la misma hacia el tejido productivo como elemento impulsor de la productividad y competitividad empresarial."]

[L'art. 3 estableix també altres requisits, com ara i d'entre altres el de destinar al menys el 70% dels ingressos procedents de las seves rendes a la realització de aquests fins i la resta incrementar dotació patrimonial i reserves].

2. La aplicación del régimen fiscal especial estará condicionada al cumplimiento de los requisitos y supuestos de hecho relativos al mismo, que deberán ser probados por la entidad.

3. El incumplimiento de los requisitos establecidos en el artículo 3 de esta Ley determinará para la entidad la obligación de ingresar la totalidad de las cuotas correspondientes al ejercicio en que se produzca el incumplimiento por el Impuesto sobre Sociedades, los tributos locales y el Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados, de acuerdo con la normativa reguladora de estos tributos, junto con los intereses de demora que procedan (...).

En cas de transitar adequadament el procediment i accedir a dita condició, la Llei 49/2002 preveu l'accés a determinats beneficis fiscals, que es pot sintetitzar de la forma següent. Aquesta anàlisi té efectes merament informatius i no podrà generar

cap mena de responsabilitat professional, atès que l'assessorament tributari no està en cap cas inclòs l'objecte d'aquest informe:

Impost sobre Societats (IS): Tal com estableix la Llei 49/2002, el tipus de gravamen és del 10%. Així mateix, segons l'art. 6 determinats tipus de rendes estan exemptes de l'impost. Entre aquestes es troben també les obtingudes en l'exercici d'activitats econòmiques, però només els que es llisten l'art. 7. Un primer anàlisi indueix a concloure que per exemple els ingressos d'operacions de venda d'energia autoconsumida no es trobarien exemptes.

Impost d'Activitats Econòmiques (IAE): L'art. 15.2 de la Llei 49/2002 estableix: *2. Las entidades sin fines lucrativos estarán exentas del Impuesto sobre Actividades Económicas por las explotaciones económicas a que se refiere el artículo 7 de esta Ley. No obstante, dichas entidades deberán presentar declaración de alta en la matrícula de este impuesto y declaración de baja en caso de cese en la actividad (...).* A efectes pràctics, es recomana assegurar l'aplicació d'aquesta excepció atès que l'art. 82 del *Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales (RDL 2/2004)* al regular les exempcions del IAE, fa referència a la utilitat pública, però limita al context dels centres educatius i de suport a les persones amb diversitat funcional. Per tant, en el cas que apliquéis el redactat de la Llei 49/2002 per sobre del RDL 2/2004, ho seria únicament en relació a les rendes citades a l'art. 7. A l'igual que pel cas anterior, una primera anàlisi indueix a concloure que per exemple, els ingressos d'operacions de venda d'energia autoconsumida no es trobarien exemptes.

Impost sobre Béns Immobles (IBI): L'art. 15.2 de la Llei 49/2002 estableix: *"Estarán exentos del Impuesto sobre Bienes Inmuebles los bienes de los que sean titulares, en los términos previstos en la normativa reguladora de las Haciendas Locales"* L'art. 62 del RDL 2/2004 que regula les excepcions d'IBI, només conté el terme "entidades sin fines lucrativos" en el següent paràgraf: *"No estarán exentos los bienes inmuebles a que se refiere esta letra b) cuando estén afectos a explotaciones económicas, salvo que les resulte de aplicación alguno de los supuestos de exención previstos en la Ley 49/2002"*. Tenint en compte que aquest article es va modificar per última vegada l'any 2012, l'aplicació de la excepció en l'àmbit de les comunitats energètiques sembla qüestionable.

III. Beneficis fiscals per a les persones i empreses col·laboradores

Tal com explica el Títol III de la Llei 49/2002 tant les persones físiques com jurídiques poden desgravar-se i beneficiar-se fiscalment de les aportacions que facin a les entitats declarades d'utilitat pública.

- Les persones físiques podran deduir-se de la quota de l'Impost per a la Renda de les Persones Físiques (IRPF).
- Les societats (IS) podran deduir-se el 35% de l'import de la donació, amb possibilitat de compensació en exercicis futurs.

IV. Facilitats de col·laboració i suport públic

Les associacions declarades d'utilitat pública tenen (però no de forma única o exclusiva) accés a convenis amb administracions públiques i a convenis de col·laboració empresarial en activitats d'interès general. A més, poden rebre ajudes i subvencions municipals, segons l'article 72 de la LRBRL.

Dit d'una altra forma, tot i que com ja s'ha explicat i s'explicarà en detall més endavant, no cal ser una entitat declarada d'interès públic per poder signar convenis o ser beneficiari de subvencions, el tenir aquesta consideració podria, en determinats supòsits i de cara determinades administracions, ser d'ajuda.

V. Particularitats en procediments d'accés a l'ús de béns públics

Com ja es va introduir al primer capítol, la declaració d'utilitat pública permet a les associacions així declarades accedir a determinades particularitats positives en el marc del seu accés a béns públics. El capítol següent tracta en detall aquests supòsits en el marc de les administracions municipals.

3. Utilitat pública i promoció municipal de comunitats energètiques

A. Utilització de béns públics

I. Introducció

Una alternativa a la participació directa de l'ens local (o bé de forma complementària a aquesta participació) consisteix en que aquest cedeix, a les comunitats vàlidament constituïdes, instal·lacions o edificis de propietat municipal. Així, aquests espais poden servir per a l'establiment d'instal·lacions per a la producció d'energia elèctrica (amb fonts renovables). Com es veurà més endavant, aquest no és l'únic supòsit on es poden articular sinergies entre municipi, béns públics i comunitats energètiques.

Aquest ús, podria anar aparellat del pagament d'una contraprestació pel fet d'ocupar un bé de titularitat pública, amb el que també s'ajudaria al manteniment de la sostenibilitat de la hisenda local en qüestió, aspecte clau des de la reforma de la normativa local estatal de l'any 2013. No obstant això, el municipi podria igualment cedir aquest espai de manera gratuïta.

Les principals normes a tenir en compte:

1. Llei 33/2003, de 3 de novembre, de Patrimoni de les Administracions Públiques.
2. Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local.
3. Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.
4. Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals.

Quan parlem de béns de l'Administració Pública hem de fer procedir a una classificació bipartida d'aquests. Les dues grans categories són, en primer lloc, els béns de domini públic o demaniais i, en segon lloc, els béns patrimonials.

Els primers són aquells que, tal com estableix l'art. 5 de la LPAP es troben afectats a un ús general o a un servei públic o bé, quan així ho estableix una llei (per exemple, l'art. 132.2 CE o art. 2 del TR de la Llei d'Aigües). Al seu torn, els béns patrimonials venen definits en sentit negatiu, és a dir, són aquells que si bé formen part del patrimoni de l'Administració, no es troben afectats a un ús o servei públic.

Sobre aquests últims, no recau la protecció constitucional de l'art. 132.1 (inembargabilitat, inalienabilitat i imprescriptibilitat) i, tal com indica l'art. 7 de la LPAP, *"son bienes y derechos de dominio privado o patrimoniales los que, siendo de titularidad de las Administraciones públicas, no tengan el carácter de demaniales"*.

D'aquesta manera, una administració pública, com un ajuntament, té a la seva disposició dues classes de béns que es diferencien, en essència, per l'afectació, és a dir, pel destí que aquests tenen.

A continuació s'analitzaran en detall dos supòsits de sinergies entre comunitats energètiques i entitats locals on la utilitat pública (en un cas en concret i en l'altre en abstracte) juga o pot jugar un rol important: cessió directa de cobertes demaniales i cessió gratuïta d'instal·lació d'autoconsum.

II. Adjudicació directa de cobertes demaniales

La cessió d'una teulada per instal·lar sobre la mateixa una instal·lació fotovoltaica d'un tercer implica diverses actuacions, una de les més importants, el procediment d'adjudicació.

Una primera qüestió rellevant és si l'immoble públic és demanial o patrimonial. Pel que fa el procediment, a diferència dels patrimonials, els béns demaniales no tenen accés a les possibilitats que atorga el 106.1 i 107.1 de la LPAP (legislació bàsica ex disposició final II LPAP).

Respecte dels béns demaniales, aquests poden tenir dos tipus d'ús: un de comú o general, sent aquell que no requereix cap tipus de títol habilitant per a ser utilitzat pels ciutadans, ja que no exclou l'ús que es dona de manera simultània (per exemple, els carrers, carreteres, parcs) i un ús privatiu, que suposa l'ocupació d'una part del domini públic i, per tant, si que podria impedir l'ús per terceres persones. En aquests casos, seria necessari l'obtenció d'una habilitació, normalment, una concessió.

Diem normalment perquè ens podem trobar davant d'alguna excepció a l'imperant règim de la concessió. Des de l'àmbit de Catalunya, s'ha de fer una diferenciació sobre els títols habilitants que permeten l'ús privatiu dels béns de domini públic, ja que aquest ús pot implicar, o no, la transformació o modificació del domini públic. Si ens trobem en el primer cas, és a dir, que juntament amb la cessió serà necessari adaptar aquell bé demanial, el títol amb el que es traspassa l'ús serà la concessió; en cas contrari, seria una llicència o autorització el títol necessari.

En el nostre cas, per exemple, que la comunitat energètica requerís de cobertes per poder instal·lar-hi sistemes fotovoltaics, podem pensar que estaria fent-se una modificació del domini públic, i per tant, subjecte a concessió.

Aquestes concessions, tal com indica la LPAP, poden adjudicar-se de manera directa, sempre que existeixi una prèvia justificació sobre l'oportunitat de procedir d'aquesta manera. A l'art. 93.1 LPAP s'estableix el règim comú de concurrència competitiva per

poder ser beneficiari d'una concessió sobre el domini públic. Seguidament, però, es preveu que *"podrá acordarse el otorgamiento directo en los supuestos previstos en el artículo 137.4 de esta ley, cuando se den circunstancias excepcionales, debidamente justificadas, o en otros supuestos establecidos en las leyes"*.

Per tant, l'existència de *"circumstàncies excepcionals"* que caldria acreditar en el corresponent expedient ja justificaria una cessió dels béns de domini públic a una comunitat energètica. Entre aquestes, per exemple, l'existència d'una única comunitat energètica a la comunitat o la participació de l'Ajuntament en aquesta. Aquesta alternativa (anar per la via de *"circumstàncies excepcionals"*) requereix d'un grau important d'interpretació i per tant justificació, així com de risc i incertesa.

A banda de l'esmentada via, l'apartat 4rt de l'art. 137 les menciona, i cercant l'adaptació a les funcions de les comunitats energètiques, podem trobar com a supòsits que puguin justificar l'adopció d'un acord de concessió directe:

"b) Cuando el adquirente sea una entidad sin ánimo de lucro, declarada de utilidad pública, o una iglesia, confesión o comunidad religiosa legalmente reconocida

c) Cuando el inmueble resulte necesario para dar cumplimiento a una función de servicio público o a la realización de un fin de interés general por persona distinta de las previstas en los párrafos a) [ens pertanyents al sector públic] y b) [lletra a dalt]"

En aquest cas podria interpretar-se que ens trobem davant d'una enumeració, no una acumulació. És a dir, que l'article parlés tant: 1) d'una entitat sense ànim de lucre; com 2) d'una entitat declarada d'utilitat pública. Això es pot desprendre del redactat mateix tenint en compte les normes gramaticals, ja que el legislador podria haver prescindit de la coma (*entidad sin ánimo de lucro, declarada de utilidad pública, o...*). Per exemple, l'art. 65 de la Ley 3/2009, de 6 de abril, de montes de Castilla y León, quan indica *"podrá acordarse su otorgamiento directo cuando la concesión venga subordinada o sea accesoria a una previa, o cuando el solicitante sea una entidad de derecho público, una entidad sin ánimo de lucro declarada de utilidad pública"*.

Tot i això, en contra aquesta interpretació es va pronunciar el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, a la sentència del TSJCat 2245/2024, de 19/06/2024 (Nº de Recurso: 93/2023), quan indica que: *"lo único que se consideró fue que era una entidad sin ánimo de lucro de implantación municipal. Luego, tampoco se está en el supuesto del art. 137.4.b) de la Ley 33/2003 de modo que la Administración debió descartar un procedimiento de adjudicación directa de bienes demaniales"*. Aquesta interpretació aconsella, com fa aquest document i a falta de millor criteri o pronunciaments judicials en sentit contrari per organismes jurisdiccionals de rang igual o superior, una interpretació cumulativa d'aquesta lletra b), és a dir, que s'entengui que l'entitat ha de ser sense ànim de lucre i declarada d'utilitat pública.

Recapitulant, l'ocupació d'un bé demanial ve, en primer lloc, condicionada per si aquest ús de caràcter privatiu que se'n farà comporta, o no, la seva transformació o modificació. En cas que sí que es procedeixi a fer algun canvi en la fisonomia del bé, o es requereixi per un període llarg de temps, serà necessari obtenir una concessió;

en cas contrari, i atenent al Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (TRLMLC) i al Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament del patrimoni dels ens locals (RPEL), serà una llicència d'ocupació temporal. En ambdós casos, i aplicant la regla general, la concurrència competitiva seria el sistema general per accedir al seu ús. Tot i que les interpretacions són poc ortodoxes, la prudència, i aquest és el criteri de l'informe, aconsella restringir en qualsevol cas l'adjudicació directa de béns demaniais (recordem que sempre es parla de demaniais, enloc de patrimonials) a comunitats energètiques que hagin sigut declarades prèviament d'utilitat pública.

III. Cessió gratuïta d'instal·lació d'autoconsum

Els béns patrimonials són aquells no afectats a la prestació de cap servei ni a cap ús públic. Podríem dir que són una sort de béns privats de les Administracions. Sobre aquests béns, les Administracions locals poden realitzar diversos negocis jurídics. Un d'ells pot ser la cessió d'una instal·lació d'autoconsum de titularitat municipal per que aquesta operi en règim d'autoconsum col·lectiu en benefici de la població local.

Comencem aquest apartat per il·lustrar com les indicacions que a continuació es faran en relació a béns patrimonials locals no poden estendre-se'l als de titularitat estatal. L'article 145 LPAP senyala el següent: "*1. Los bienes y derechos patrimoniales de la Administración General del Estado cuya afectación o explotación no se juzgue previsible podrán ser cedidos gratuitamente, para la realización de fines de utilidad pública o interés social de su competencia, a comunidades autónomas, entidades locales, fundaciones públicas o asociaciones declaradas de utilidad pública.*"

Aquest redactat:

- Es refereix a béns i drets de l'Administració General del Estat (AGE) i per tant estatals que no autonòmics o locals.
- Limita la referència a *de fines de utilidad pública o interés social [que siguin] de su competencia [de la AGE]*.
- Explicita que les subjectes privats només podran ser *asociaciones declaradas de utilidad pública*.

És important ressaltar que aquest article, a diferència per exemple del 106.1 o 107.1, no es troba inclòs a la disposició final segona de la LPAP, que fa extensius determinats preceptes d'aquesta norma a l'àmbit autonòmic i/o local.

Continuant en l'àmbit estatal i mantenint-nos en rang legal, però a diferència de la LPAP en l'àmbit de la regulació dels ens locals, tenim l'art. 79.2 del Reial Decret Legislatiu 781/1986, de 18 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de les disposicions legals vigents en matèria de Règim Local (TRRL). "*2. Los bienes inmuebles patrimoniales no podrán cederse gratuitamente salvo a Entidades o Instituciones públicas y para fines que redunden en beneficio de los habitantes del término municipal, así como a las instituciones privadas de interés público sin ánimo de lucro.*"

La norma de referència de la regulació del règim local a Catalunya és TRLMRLC. El seu art. 211 regula la cessió gratuïta de béns en els següents termes:

211.1 Els ens locals poden cedir gratuïtament els béns patrimonials, mitjançant la instrucció prèvia d'un expedient en el qual s'ha de determinar, com a mínim:
a) *La finalitat de la cessió i que aquesta es fa en benefici de la població de l'ens local.*

b) *La justificació que la finalitat de la cessió no es pot assolir mantenint l'ens local el domini o el condomini dels béns, ni constituint sobre aquests cap dret real.*

211.2 Abans que el ple aprovi la cessió, l'expedient s'ha de sotmetre a informació pública per un període mínim de trenta dies, durant el qual es poden formular reclamacions o al·legacions.

En l'art. 211 del TRLMRLC es detallen dos aspectes: l'afirmació de la possibilitat de cessió gratuïta i el procediment. En relació a la primera part de l'article, s'indica que s'ha d'acreditar la oportunitat de la mesura a través d'un expedient previ, en que es justifiqui la finalitat de la cessió en base a l'assoliment d'un benefici de la comunitat; s'haurà de reiterar la justificació i la utilitat pública que desenvolupen les comunitats energètiques d'àmbit local, i que "la finalitat de la cessió no es pot assolir mantenint l'ens local el domini o el condomini dels béns, ni constituint sobre aquests cap dret real". Es rellevant recordar que en aquest cas no es tracta de construir una instal·lació, sinó d'aprofitar (d'acord a una complexa normativa sectorial elèctrica) una instal·lació ja duta a terme.

Finalment, aquest expedient i de manera prèvia a l'aprovació per part del ple, s'ha de sotmetre a informació pública, per a que es puguin formular al·legacions, per un període mínim de trenta dies.

En aquesta mateixa línia i a nivell de desenvolupament reglamentari català tenim el RPEL. L'art. 49.1.b) del RPEL dicta que

"Els ens locals poden cedir gratuïtament els béns patrimonials:

a) *A altres administracions o entitats públiques.*

b) *A entitats privades sense ànim de lucre que els hagin de destinar a fins d'utilitat pública o d'interès social, sempre que compleixin o contribueixin al compliment d'interessos de caràcter local."*

Per la seva banda, l'art. 212 regula la cessió gratuïta d'immobles en els següents termes:

1. Els béns patrimonials immobles es poden cedir gratuïtament:

a) *A altres administracions o entitats públiques.*

b) *A entitats privades sense ànim de lucre que els hagin de destinar a fins d'utilitat pública o d'interès social, sempre que complementin o contribueixin al compliment d'interessos de caràcter local.*

2. *L'acord de cessió ha de determinar la finalitat concreta a què les entitats o les institucions beneficiàries han de destinar els béns.*

3. *Si els béns cedits no es destinen a l'ús previst en el termini fixat o deixen d'ésser-hi destinats, reverteixen automàticament de ple dret al patrimoni de l'ens local cedent, el qual té dret a rebre, si s'escau, el valor dels danys i perjudicis causats i el del detriment experimentat pels béns.*

És important ressaltar, aplicable a béns patrimonials ja siguin mobles com immobles, el "o" (que no pas "i", que podria donar peu a dubtes) entre finalitats d'utilitat pública o d'interès social, així com el afegit, per ambdues vies de justificació, de la vinculació al compliment d'interessos de caràcter local.

B. Mesures de política tributària

Un tercer eix de mesures que els municipis poden adoptar per promoure la creació de comunitats energètiques ve donada per les bonificacions fiscals d'impostos de caràcter municipal que poden aplicar.

Així, el TRLRHL prescriu, a l'hora de reconèixer la possibilitat d'aplicar exempcions fiscals, que *"no podrán reconocerse otros beneficios fiscales en los tributos locales que los expresamente previstos en las normas con rango de ley [...] No obstante, también podrán reconocerse los beneficios fiscales que las entidades locales establezcan en sus ordenanzas fiscales en los supuestos expresamente previstos por la ley"*.

D'aquesta manera, i vinculat a la tasca que desenvolupen les comunitats energètiques, són tres els tributs a tenir en compte: l'Impost sobre Béns Immobles (IBI), l'Impost sobre Activitats Econòmiques (IAE) i l'Impost sobre Construccions, Instal·lacions i Obres (ICIO).

I. IBI

El primer import que considerarem és l'IBI, tribut de caràcter real que grava el valor dels béns immobles. Com tot impost, és important determinar el fet imposable, és a dir, quins serien els supòsits en què una persona física o jurídica, com seria el cas de les comunitats energètiques, es troben subjectes al pagament d'aquest.

Als efectes que ens interessa, l'art. 61 del TRLRHL recull aquests supòsits, sent el primer d'ells la *"concesión administrativa sobre los propios inmuebles o sobre los servicios públicos a que se hallen afectos"*. Per tant, tot sembla indicar que el fet de disposar d'una concessió sobre un bé de l'Administració generaria una obligació de pagament. No obstant això, i com segueix l'art. exposant, hi ha supòsits de no subjecció.

"5. No están sujetos a este impuesto:

b) Los siguientes bienes inmuebles propiedad de los municipios en que estén enclavados:

Los de dominio público afectos a uso público.

Los de dominio público afectos a un servicio público gestionado directamente por el ayuntamiento, excepto cuando se trate de inmuebles cedidos a terceros mediante contraprestación.

Los bienes patrimoniales, exceptuados igualmente los cedidos a terceros mediante contraprestación".

A la vista del text transcrit, se'ns plantegen dos dubtes:

- 1) Respecte als béns de domini públic, tot sembla indicar que les comunitats energètiques no podrien excepcionar el pagament de l'IBI, inclús en cas que en la cessió hi hagi una contraprestació, donat que ens indica béns afectats a un servei públic, no a un ús públic.

- 2) Respecte dels béns patrimonials, en termes generals aquests no es troben subjectes a IBI (respecte la posició de l'ens local) però, quan aquest s'ha cedit, podem estar a dues situacions diferents. Si s'ha adjudicat directament i de manera gratuïta el bé a una comunitat energètica, aquesta es veurà amb l'obligació de pagar el tribut; en cas contrari, és a dir, si hi ha una contraprestació, aquesta entitat quedarà alliberada de l'obligació de pagar l'impost.

Aquest és el règim general de subjecció -o no subjecció- al pagament de l'impost. Això no treu que el municipi pugui acordar la bonificació, amb caràcter potestatiu, del tribut. L'art. 74.2.quàter del TRLRHL indica:

"Los ayuntamientos mediante ordenanza podrán regular una bonificación de hasta el 95 por ciento de la cuota íntegra del impuesto a favor de inmuebles en los que se desarrollen actividades económicas que sean declaradas de especial interés o utilidad municipal por concurrir circunstancias sociales, culturales, histórico artísticas o de fomento del empleo que justifiquen tal declaración. Corresponderá dicha declaración al Pleno de la Corporación y se acordará, previa solicitud del sujeto pasivo, por voto favorable de la mayoría simple de sus miembros".

També l'apartat cinquè de l'art. es refereix a la possible bonificació del 50%

"de la cuota íntegra del impuesto para los bienes inmuebles en los que se hayan instalado sistemas para el aprovechamiento térmico o eléctrico de la energía proveniente del sol".

II. IAE

En segon lloc, l'Impost sobre Activitats Econòmiques també es defineix com un tribut directe de caràcter real, sent el fet imposable l'exercici d'activitats empresarials, considerant-se com a tal *"la ordenación por cuenta propia de medios de producción y de recursos humanos o de uno de ambos, con la finalidad de intervenir en la producción o distribución de bienes o servicios"* (art. 79). Per tant, sembla clara la subjecció de les comunitats energètiques a l'impost.

A diferència de l'anterior cas, on podem trobar encaix en algun dels supòsits de no subjecció, no sembla que les comunitats energètiques poguessin trobar-se en cap d'aquests. No és així, però, en les exempcions previstes a l'art. 82 del TRLRHL, on si sembla que poden acollir-se de manera directe quan *"inicien el ejercicio de su actividad en territorio español, durante los dos primeros períodos impositivos de este impuesto en que se desarrolle aquella"* (apartat b).

Però, com succeeix en el cas anterior, si que es poden identificar algunes bonificacions, previstes a l'art. 88:

1. En primer lloc, una bonificació obligatòria del 95 por 100 de la cuota (art. 33.4 de la Ley 20/1990, de 19 de diciembre, sobre Régimen Fiscal de las Cooperativas), tal com disposa l'art. 88.1.a.
2. En segon lloc, i de manera potestativa si les ordenances fiscals ho estableixen:

- Segons l'art. 88.2.c):
 "Una bonificación de hasta el 50 por ciento de la cuota correspondiente para los sujetos pasivos que tributen por cuota municipal y que:
Utilicen o produzcan energía a partir de instalaciones para el aprovechamiento de energías renovables o sistemas de cogeneración".
- Segons l'art. 88.2.e):
 "Una bonificación de hasta el 95 por ciento de la cuota correspondiente para los sujetos pasivos que tributen por cuota municipal y que desarrollen actividades económicas que sean declaradas de especial interés o utilidad municipal por concurrir circunstancias sociales, culturales, histórico artísticas o de fomento del empleo que justifiquen tal declaración. Corresponderá dicha declaración al Pleno de la Corporación y se acordará, previa solicitud del sujeto pasivo, por voto favorable de la mayoría simple de sus miembros"

Per tant, dintre de l'IAE es podria arribar a argumentar que hi ha una exempció temporal de dos anys quan es dona inici a l'activitat per part de la CCEE però, a més, existeix un règim de bonificacions que també poden resultar d'aplicació.

III. ICIO

Finalment, tenim l'ICIO, l'Impost sobre Construccions, Instal·lacions i Obres. Aquest impost, de caràcter indirecte, s'ha d'abonar a l'administració quan, dintre del terme municipal, es realitza una construcció, instal·lació o obra quan sigui exigible una llicència, meritant-se l'impost quan s'inicia alguna d'aquestes activitats.

Com en els anteriors casos, també es preveu la possibilitat que les ordenances fiscals municipals regulin algun tipus de bonificació. En concret, resulta d'interès la prevista a l'apartat a) i b) de l'art. 103:

"a) Una bonificación de hasta el 95 por ciento a favor de las construcciones, instalaciones u obras que sean declaradas de especial interés o utilidad municipal por concurrir circunstancias sociales, culturales, histórico artísticas o de fomento del empleo que justifiquen tal declaración. Corresponderá dicha declaración al Pleno de la Corporación y se acordará, previa solicitud del sujeto pasivo, por voto favorable de la mayoría simple de sus miembros".

"b) Una bonificación de hasta el 95 por ciento a favor de las construcciones, instalaciones u obras en las que se incorporen sistemas para el aprovechamiento térmico o eléctrico de la energía solar. La aplicación de esta bonificación estará condicionada a que las instalaciones para producción de calor incluyan colectores que dispongan de la correspondiente homologación de la Administración competente".

C. Subvencions

En tant que les Administracions Locals disposen de fons propis i, disposen de personalitat jurídica pròpia, és possible procedir a l'atorgament de subvencions a les comunitats energètiques. La Llei General de Subvencions, al seu art. 10.4 manifesta la competència que tenen els ens locals (en concret, als òrgans que tinguin atribuïda aquest funció) per a poder concedir subvencions, sempre que aquestes es convoquin en el marc de les seves competències. Així, ens hem de remetre al disposat a l'art. 25 de la LRBRL, on s'enumeren les competències locals. Clarament, de la lectura de les diferents atribucions municipals, es poden encabir les activitats circumscrites en l'àmbit d'actuació de les comunitats energètiques.

En termes generals, com és sabut, les subvencions són procediments oberts a la competència, és a dir, poden participar diferents interessats. Malgrat això, la Llei General de Subvencions en el seu art. 22 permet concedir ajudes de manera directa quan *"se acrediten razones de interés público, social, económico o humanitario, u otras debidamente justificadas que dificulten su convocatoria pública"*.

Per tant, aquí la principal tasca a desenvolupar per part de l'Ajuntament serà de caràcter motivacional, en el sentit que serà imprescindible, per assegurar la legalitat de la mesura, que acreditin aquestes raons d'interès públic.

Les entitats locals, per tant, poden en el marc de les seves competències promoure aquest tipus d'ajudes. En aquest punt és important fer un matís. A l'art. 25.2 de la LRBRL trobem l'enumeració de les competències locals; però al primer apartat del mateix art. ens parla d'un espai, més abstracte, que és el dels interessos locals. Aquests interessos, els quals s'ha d'acreditar, podrien accionar la convocatòria de subvencions fora -però relacionat, indubtablement- dels marcs competencials enumerats. Això no vol dir que pugui convocar ajudes en qualsevol sector, només en aquells que es pugui trobar un interès local manifestament present.

D. Convenis de col·laboració amb l'Administració

A partir del que estableix la LRJSP els convenis de col·laboració amb l'Administració pública es configuren com una eina jurídica idònia perquè les entitats locals i altres administracions públiques impulsin iniciatives d'interès comú amb entitats privades. Es defineixen, segons l'art. 47 de la LRJSP, com *"acords amb efectes jurídics adoptats per les administracions públiques, els organismes públics i entitats de dret públic vinculats o dependents o les universitats públiques entre si o amb subjectes de dret privat per a una finalitat comuna."*

Com deixa clar aquest article, els convenis es diferencien:

- Per una banda, dels contractes públics, no podent versar sobre matèries pròpies dels mateixos (*"Los convenios no podrán tener por objeto prestaciones propias de los contratos. En tal caso, su naturaleza y régimen jurídico se ajustará a lo previsto en la legislación de contratos del sector público"*),
- Per l'altra, els *"Protocolos Generales de Actuación o instrumentos similares que comporten meras declaraciones de intención de contenido general o que expresen la voluntad de las Administraciones y partes suscriptoras para actuar con un objetivo común, siempre que no supongan la formalización de compromisos jurídicos concretos y exigibles"*.

Perquè un conveni sigui vàlid i eficaç, d'acord amb l'art. 48, haurà de:

- *mejorar la eficiencia de la gestión pública,*
- *facilitar la utilización conjunta de medios y servicios públicos,*
- *contribuir a la realización de actividades de utilidad pública y*
- *cumplir con la legislación de estabilidad presupuestaria y sostenibilidad financiera*

És a dir, en el cas dels convenis, la referència a la utilitat pública ho és en abstracte, com criteri de l'acceptabilitat de l'activitat, a efectes de valorar si pot ser objecte, sense perjudici dels altres requisits, que no pas en concret, com deixa clar l'article 47 en la seva ampla referència a subjectes de dret privat.

Annex I: Propostes de canvis normatius en l'àmbit estatal

Norma y artículo	Redacción propuesta	Justificación
<p>Proyecto de Real Decreto por el que se desarrollan las figuras de las comunidades de energías renovables y las comunidades ciudadanas de energía</p>	<p>Disposición adicional cuarta. La inscripción en los registros, listados o relaciones de comunidades de energías renovables o de comunidades ciudadanas de energía previstos en los artículos 8 y 13 del presente real decreto conlleva la presunción, a los efectos que procedan y sin perjuicio de las facultades de control por parte del órgano competente en relación al procedimiento o expediente de que se trate en cada caso, de que las actividades llevadas a cabo por una entidad inscrita en tales registros son de utilidad pública.</p>	<p>Se añade esta nueva disposición adicional (respecto de las tres que ya figuran en la propuesta original del MITERD) a los efectos de contribuir a solventar un problema habitual en la práctica utilizando una figura ya prevista en la propuesta original: los listados de CER y CCE, tanto del MITERD como los que puedan aprobarse a nivel autonómico.</p> <p>A pesar de que por su propia configuración (requisitos legales para ser consideradas como tales) es fácil concluir que son susceptibles de realizar actividades de utilidad pública, a menudo se encuentran reticencias por parte de los secretarios/as municipales debido a la ausencia de un pronunciamiento normativo claro en tal sentido.</p> <p>Como es evidente no se pretende aquí extender la utilidad pública en concreto (régimen de la declaración de utilidad pública de asociaciones) a cualquier comunidad energética. Ello requeriría cambios en una Ley Orgánica y podría ser contraproducente, pues una figura como la declaración de utilidad pública, con sus beneficios fiscales, etc. ha de estar muy acotada; ergo si se quiere hacer extensible automáticamente a todas las CER y CCE, las definiciones de CER y CCE deberían reducirse, ahogando por tanto muchos tipos de iniciativas que no cumplirían con tan estrictos requisitos).</p> <p>Lo que se pretende con esta disposición adicional es facilitar lo que ya es posible en el registro interpretativo de algunos/as secretarios/as municipales, pero no de todos/as, y es el reconocimiento de que las actividades típicas de las CER y CCE pueden considerarse</p>

		<p>contribuyentes a fines de utilidad pública. Lo anterior naturalmente sin perjuicio de las facultades de control, etc. por los órganos competentes en cada caso, salvaguarda que se incluye expresamente en el redactado propuesto.</p>
<p>Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases del Régimen Local</p>	<p>Artículo 25.</p> <p>2. El Municipio ejercerá en todo caso como competencias propias, en los términos de la legislación del Estado y de las Comunidades Autónomas, en las siguientes materias:</p> <p>(...)</p> <p>ñ) Promoción en su término municipal de la participación de los ciudadanos en el uso eficiente y sostenible de las tecnologías de la información y las comunicaciones; así como de la participación de los ciudadanos en comunidades de energías renovables o comunidades ciudadanas de energía cuyo ámbito de actuación principal sea el propio municipio o, en su caso, el de cualquiera de las entidades locales definidas en el artículo 3.2 a la que pertenezca el término municipal.</p>	<p>Debe tenerse primeramente en cuenta que al tratar el artículo 25.2 de competencias propias de los municipios, un redactado demasiado amplio puede fácilmente incurrir en dos efectos indeseados: (i) inadmisibilidad por extralimitación competencial y (ii) en caso de ser aceptada, supondría la reserva competencial del municipio en dicho ámbito, y por tanto la dificultad de promoción de este por parte de Comunidades Autónomas o Estado. Nótese en este sentido el punto 5 del art. 25 (<i>"La Ley determinará la competencia municipal propia de que se trate, garantizando que no se produce una atribución simultánea de la misma competencia a otra Administración Pública"</i>). Por ello se vincula la promoción a <i>"participación de los ciudadanos"</i> en estas entidades y se añade la referencia a que su <i>"ámbito de actuación principal sea el propio municipio"</i>.</p> <p>Todo lo anterior entiéndase sin perjuicio por supuesto de los requisitos previstos en los apartados 3 (<i>"Las competencias municipales en las materias enunciadas en este artículo se determinarán por Ley debiendo evaluar la conveniencia de la implantación"</i>) y 4 (<i>"La Ley a que se refiere el apartado anterior deberá ir acompañada de una memoria económica que refleje el impacto sobre los recursos financieros de las Administraciones Públicas afectadas y el cumplimiento de los principios de estabilidad, sostenibilidad financiera y eficiencia del servicio o la actividad. La Ley debe prever la dotación de los recursos necesarios para asegurar la suficiencia financiera de las Entidades Locales sin que ello pueda conllevar, en ningún caso, un mayor gasto de las Administraciones Públicas"</i>) del artículo 25 a efectos de ampliación del listado de materias del punto 2.</p>

		<p>Por ello se ha buscado también una redacción que permita aligerar al máximo la carga que dichos apartados imponen: al centrarnos en participación de los ciudadanos, ésta puede promoverse por la propia participación del ayuntamiento en una CER o CCE, la cual genera, por sí misma, sin suponer grandes cargas económicas, confianza en la ciudadanía en el proyecto y favorece su participación en el mismo.</p> <p>Por todo ello, en lugar de ubicarse, por ejemplo, en la letra b) de medio ambiente y hacerlo en términos amplios, se añade a la ya existente letra ñ), que trata precisamente de promoción de la participación ciudadana (en su redacción actual <i>"en el uso eficiente y sostenible de las tecnologías de la información y las comunicaciones"</i> únicamente). Narrativamente, si un municipio debe ha de promover la participación de sus ciudadanos en la digitalización, por que no habría de hacerlo también en la energía.</p>
<p>Ley 24/2013 de 26 de diciembre, del Sector Eléctrico</p>	<p>Artículo 12 quater. Las Entidades Locales podrán, a los efectos del último párrafo del artículo 7.4 de la Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases del Régimen Local, promover y participar en comunidades de energías renovables y comunidades ciudadanas de energía cuyo ámbito de actuación principal sea el de la propia Entidad Local, así como promover por sí mismos proyectos y actuaciones de transición</p>	<p>El margen para asumir competencias impropias (es decir ni propias ni delegadas) quedó mermado tras la reforma del 2013 con el nuevo redactado dado al artículo 7 de la LBRL. Ello hace que, mientras que en algunas las leyes autonómicas mantienen e incluso refuerzan el principio de autonomía local, en otras el margen es tan reducido como el que dejó el 7.4 tras la reforma. Es decir, se requiere, además de los razonables requisitos de sostenibilidad financiera, ausencia de ejecución simultánea de un mismo servicio e inexistencia de duplicidades, el de reserva de ley habilitante (<i>En todo caso, el ejercicio de estas competencias deberá realizarse en los términos previstos en la legislación del Estado y de las Comunidades Autónomas</i>).</p> <p>Esta adición tendrá dos efectos positivos:</p>

	<p>energética justa y distribuida de ámbito local.</p>	<p>(i) facilitar la participación municipal en CER y CCEs eliminando la barrera argumentativa de falta de competencia municipal. Como sabemos y muestran números ejemplos ya constituidos y en operación, no se requiere de competencia municipal expresa del municipio para que éste participe en una entidad de este tipo. Sin embargo, este argumento se sigue usando en determinados casos para justificar la inacción.</p> <p>(ii) introducir, mediante la referencia al 7.4 LBRL, la habilitación necesaria para que, siempre que se cumplan el resto de criterios y se siga el procedimiento aplicable, la promoción de la transición energética justa y distribuida por el propio municipio en su término municipal pueda ser considerada una competencia propia, facilitando e incluso habilitando así el debido cumplimiento de las obligaciones que las normas estatales y autonómicas imponen a los municipios en las leyes de transición energética y cambio climático.</p>
<p>Ley 35/2006, de 28 de noviembre, del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y de modificación parcial de las leyes de los Impuestos sobre Sociedades,</p>	<p>Artículo 68. Deducciones.</p> <p>3. Deducciones por donativos y otras aportaciones.</p> <p>Los contribuyentes podrán aplicar, en este concepto:</p> <p>b) El 10 por ciento de las cantidades donadas a las fundaciones legalmente reconocidas que rindan cuentas al órgano del protectorado correspondiente, así como a las</p>	

sobre la Renta de no Residentes y sobre el Patrimonio.	asociaciones declaradas de utilidad pública y a las cooperativas declaradas de utilidad pública por la autoridad autonómica, si corresponde, y no comprendidas en el párrafo anterior.	
Ley 49/2002, de 23 de diciembre, de régimen fiscal de las entidades sin fines lucrativos y de los incentivos fiscales al mecenazgo	Artículo 2. Entidades sin fines lucrativos Se consideran entidades sin fines lucrativos a efectos de esta ley, siempre que cumplan los requisitos establecidos en el artículo siguiente: h) Las cooperativas, declaradas o no de utilidad pública, siempre que cumplan fines de interés público.	

Annex II: Propostes de canvis normatius en l'àmbit català

Norma article	i Redacció proposada	Justificació
<p>Llei 12/2015, del 9 de juliol, de Cooperatives</p>	<p>Art. XXX. De la utilitat pública i de l'interès públic.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Les Administracions Públiques catalanes, en el marc de les seves competències, assumeixen com a elements essencials del cooperativisme els valors i objectius que aquestes entitats promocionen. 2. Les cooperatives contribueixen a la promoció de l'interès general del territori amb les activitats que desenvolupen, les quals seran reconegudes d'utilitat pública pel Govern de la Generalitat, un cop finalitzat el procediment establert en aquesta mateixa norma. 3. Les cooperatives que obtinguin el reconeixement, gaudiran dels següents drets: <ol style="list-style-type: none"> a. Utilitzar la menció de "declaració catalana d'utilitat pública". b. Participar, de manera sectorial o a través del Consell Superior de la Cooperació, en l'elaboració de disposicions de caràcter normatiu vinculades al seu objecte social. c. Disfrutar de les exempcions, bonificacions, subvencions i ajudes i d'altres beneficis econòmics, fiscals i administratius que puguin acordar-se o que puguin resultar d'aplicació. d. Priorització en la baremació en els processos de concurrència competitiva, segons la normativa i bases aplicables, sense que pugui suposar una priorització superior al XX% sobre la puntuació total. En cap cas disposar de la declaració constituirà requisit per accedir als esmentats processos. 4. La Conselleria de Justícia serà l'encarregada de tramitar el procediment. En desplegament d'aquesta competència, se la dotarà dels recursos necessaris per implementar-la. 	<p>Articulat de nova introducció per desenvolupar un sistema de declaració d'utilitat pública a cooperatives, en l'àmbit de Catalunya.</p> <p>La proposta hauria d'estar en el Capítol II "Promoció cooperativa".</p>

5. La declaració caduca als XX anys.

Art. XXX. Cooperatives d'utilitat pública.

Poden ser declarades d'utilitat pública aquelles cooperatives en que concorrin els següents requisits:

a. Que les seves finalitats estatutàries tendeixin a promoure l'interès general, i siguin de caràcter cívic, educatiu, científic, cultural, esportiu, sanitari, de promoció dels valors constitucionals, de promoció dels drets humans, de víctimes del terrorisme, d'assistència social, de cooperació per al desenvolupament, de promoció de la dona, de promoció i protecció de la família, de protecció de la infància, de foment de la igualtat d'oportunitats i de la tolerància, de defensa del medi ambient, de foment de l'economia social o de la investigació, de promoció del voluntariat social, de defensa de consumidors i usuaris, de promoció i atenció a la persones en risc d'exclusió per raons físiques, socials, econòmiques o culturals, i qualssevol altres de naturalesa similar.

b. Que la seva activitat no estigui restringida exclusivament a beneficiar als seus associats, sinó oberta a qualsevol altre possible beneficiari que reuneixi les condicions i els caràcters exigits per l'índole de les seves pròpies finalitats.

c. Que els membres dels òrgans de representació que percebin retribucions no ho facin amb càrrec a fons i subvencions públiques.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, i en els termes i les condicions que determinin els Estatuts, poden rebre una retribució adequada per la realització de serveis diferents de les funcions que els corresponen com a membres de l'òrgan de representació.

d. Que disposin dels mitjans personals i materials adequats i amb l'organització idònia per garantir el compliment de les finalitats estatutàries.

e. Que estiguin constituïdes, inscrites en el Registre corresponent, en funcionament i donant compliment efectiu a les seves finalitats

estatutàries, ininterrompudament i que hi concorrin tots els requisits precedents.

Art. XXX. Sol·licitud de declaració d'utilitat pública.

1. El procediment donarà inici a sol·licitud de l'entitat interessada, regint-se pel que es disposa en aquest article i en tot allò no previst, per les normes compreses a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques i per la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

2. A la sol·licitud s'indicaran les dades registrals de la cooperativa i, de manera annexa, una memòria justificativa on es constatin el compliment dels requisits establerts. En tot cas, a la memòria s'haurà d'incloure la següent informació i la documentació justificativa, si s'escau:

- a. Identificació dels socis que integren la cooperativa.
- b. Grup o grups beneficiaris de les activitats o serveis que desenvolupa l'entitat.
- c. Relació dels mitjans personals i materials dels que disposa l'entitat per al compliment dels seus fins.
- d. Activitats desenvolupades els últims XX anys.
- e. Resultats obtinguts a data de presentació de la sol·licitud.
- f. Certificació emesa per la Seguretat Social i per Agència Tributària en que consti no estar pendent del pagament d'obligacions tributàries.
- g. Qualsevol altre document que es consideri necessari per a la valoració de la sol·licitud.

Art. XXX. Procediment.

1. El procediment per a la declaració d'utilitat pública s'iniciarà a instància de la cooperativa interessada i seguirà les següents fases:

- a. La sol·licitud, amb la documentació expressada a l'article XXX, es remetrà a l'òrgan competent que s'estableixi de la Conselleria de

Justícia, que haurà de sol·licitar els informes que procedeixi a altres administracions i serveis municipals relacionats amb l'activitat de l'associació.

b. Prèvia l'elevació al Conseller per a la seva aprovació, es dictarà resolució provisional sobre l'estimació o denegació de la declaració.

c. En cas de denegació de la declaració d'utilitat pública, es donarà tràmit d'audiència a la cooperativa per a que al·legui el que pugui resultar d'interès, prèvia elevació a definitiva de la resolució.

2. La resolució serà sempre motivada i es notificarà a l'interessat. Es publicarà, a efectes declaratius, al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

3. D'acord amb la normativa aplicable i segons els efectes previstos a l'article 24 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, la falta de resolució expressa en el termini de tres mesos produirà efecte estimatori.

Art. XXX. Renovació de la declaració.

1. La declaració d'utilitat pública tindrà una vigència de cinc anys, transcorreguts els quals l'associació haurà de sol·licitar-ne la renovació aportant la següent documentació:

a. Relació d'activitats realitzades des de la concessió o última renovació, amb els resultats obtinguts i el grau de compliment dels fins.

b. Declaració responsable sobre la gratuïtat dels càrrecs de la junta directiva o que les seves retribucions no provenen de fons públics.

c. Altres documents que es considerin necessaris per valorar la procedència de la renovació.

2. La no renovació implicarà la pèrdua de la declaració i dels drets associats.

Art. XXX. Revocació de la declaració.

	<p>1. La declaració d'utilitat pública podrà ser revocada en qualsevol moment si es comprova que han desaparegut les circumstàncies que van motivar la seva concessió, o si la cooperativa no compleix amb les exigències requerides.</p> <p>2. El procediment de revocació s'iniciarà d'ofici o a petició raonada i inclourà:</p> <p>a. Sol·licitud d'informes als serveis municipals corresponents.</p> <p>b. Tràmit d'audiència a l'entitat interessada.</p>	
<p>Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya</p>	<p>Article 66. Competències municipals i locals</p> <p>2. Els ens locals tenen competències en els àmbits de la participació ciutadana, de l'autoorganització, de la identitat i la representació locals, de la sostenibilitat ambiental i la gestió territorial, de la cohesió social, de les infraestructures de mobilitat, de la connectivitat, de la tecnologia de la informació i de la comunicació, dels abastaments energètics, la promoció de la transició energètica justa i distribuïda i de la gestió de recursos econòmics, amb l'abast que fixen aquesta Llei i la legislació sectorial respectiva.</p> <p>66.3 El municipi té competències pròpies en les matèries següents:</p> <p>a) La seguretat en llocs públics.</p> <p>b) L'ordenació del trànsit de vehicles i de persones en les vies urbanes.</p> <p>c) La protecció civil, la prevenció i l'extinció d'incendis.</p> <p>d) L'ordenació, la gestió, l'execució i la disciplina urbanístiques; la promoció i la gestió d'habitatges; els parcs i els jardins, la pavimentació de vies públiques urbanes i la conservació de camins i vies rurals.</p> <p>e) El patrimoni historicoartístic.</p> <p>f) La protecció del medi.</p> <p>g) Els abastaments, els escorxadors, les fires, els mercats i la defensa d'usuaris i de consumidors.</p> <p>h) La protecció de la salubritat pública.</p>	<p>Atenent als requisits del apartat 4 del art. 66 pel que fa les competències impròpies, s'ubica en aquest apartat la referència (més genèrica) a la promoció de la transició energètica justa i distribuïda, que nodrir-se ja ara però també a futur de la normativa sectorial energètica. L'exercici en cada cas requerirà dels deguts estudis i procediments per l'Ajuntament interessat en exercir-la. El caràcter més obert del redactat afegir al 66.2 (en comparació con el afegir al 66.3) vol permetre no deixar endarrerits als municipis d'un sector com el energètic i per tant una normativa sectorial en constant evolució com l'energètica, sense perjudici dels requisits del 66.4.</p> <p>La referència a CER i CCE es fixa en canvi en l'apartat de competències pròpies, a efectes de facilitar la participació municipal en aquestes entitats per activació d'aquesta competència (més àgil que si fos impròpia), però a l'hora sent concreta i no massa oberta (per exemple fugint aquí del terme "promoció" i deixant-ho en participació) atenent als</p>

	<p>i) La participació en la gestió de l'atenció primària de la salut.</p> <p>j) Els cementiris i els serveis funeraris.</p> <p>k) La prestació dels serveis socials i la promoció i la reinserció socials.</p> <p>l) El subministrament d'aigua i l'enllumenat públic, els serveis de neteja viària, de recollida i tractament de residus, les clavegueres i el tractament d'aigües residuals.</p> <p>m) El transport públic de viatgers.</p> <p>n) Les activitats i les instal·lacions culturals i esportives, l'ocupació del lleure, el turisme.</p> <p>o) La participació en la programació de l'ensenyament i la cooperació amb l'administració educativa en la creació, la construcció i el manteniment dels centres docents públics; la intervenció en els òrgans de gestió dels centres docents i la participació en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria.</p> <p>p) La participació en comunitats d'energies renovables i comunitats ciutadanes d'energia.</p>	<p>requisits previst als apartats 25.3 i 25.4 de la LBRL que s'entenen aplicables.</p>
<p>Decret Legislatiu 1/2024, de 12 de març, pel qual s'aprova el llibre sisè del Codi tributari de Catalunya</p>	<p>Art. 612-8. Deducció per donacions a determinades entitats en benefici del medi ambient, la conservació del patrimoni natural i la custòdia del territori</p> <p>1. Els contribuents es poden aplicar, juntament amb la reducció percentual que correspongui sobre l'import total de les deduccions de la quota establertes per la llei de l'Estat reguladora de l'impost, una deducció del 15% de les quantitats donades, amb el límit màxim del 5% de la quota íntegra autonòmica, a favor de fundacions, associacions o cooperatives que figurin en el cens d'entitats ambientals vinculades a l'ecologia i a la protecció i millora del medi ambient del departament competent en aquesta matèria.</p>	

Annex III: Òrgans competents en l'àmbit estatal

Norma a modificar	Mecanisme i organisme competent per l'inici y l'aprovació formal	Ministeri amb competències sobre la matèria
<p>Proyecto de Real Decreto por el que se desarrollan las figuras de las comunidades de energías renovables y las comunidades ciudadanas de energía.</p>	<p>Inici: Ministeri competent per raó de la matèria, a través de la Secretaria d'Estat o Direcció General.</p> <p>Aprovació: Consell de Ministres.</p>	<p>Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic (MITECO). Ministra: Sara Aagesen Muñoz</p> <p>Secretaria d'Estat d'Energia: Joan Groizard Payeras</p> <p>https://www.miteco.gob.es/es/ministerio/organizacion/organigrama/secretaria-estado-energia.html</p>
<p>Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases del Régimen Local</p>	<p>Vies de modificació:</p> <p>1. Projecte de llei <u>Inici:</u> Consell de Ministres (Govern de l'Estat), a proposta del ministeri competent. <u>Aprovació:</u> Congrés dels Diputats i Senat.</p> <p>2. Decret llei <u>Inici:</u> Consell de Ministres (Govern de l'Estat). <u>Aprovació:</u> Convalidació pel Congrés dels Diputats en el termini de 30 dies.</p>	<p>Ministeri de Política Territorial i Memòria Democràtica Ministre: Ángel Víctor Torres Pérez</p> <p>Secretaria General de Coordinació Territorial: Miryam Álvarez Páez</p> <p>https://mpt.gob.es/ministerio.html</p>
<p>Ley 35/2006, de 28 de noviembre, del Impuesto</p>		<p>Ministeri d'Hisenda Ministra: María Jesús Montero Cuadrado</p>

<p>sobre la Renta de las Personas Físicas y de modificación parcial de las leyes de los Impuestos sobre Sociedades, sobre la Renta de no Residentes y sobre el Patrimonio.</p>	<p>3. Proposició de llei <u>Inici:</u> - 15 diputats o 25 senadors. - Assemblea Legislativa d'una Comunitat Autònoma. <u>Aprovació:</u> Congrés dels Diputats i Senat.</p>	<p>Secretaria d'Estat d'Hisenda: Jesús Gascón Catalán</p> <p>https://www.hacienda.gob.es/es-ES/EI%20Ministerio/Paginas/Organigrama/SEHacienda.aspx</p>
<p>Ley 49/2002, de 23 de diciembre, de régimen fiscal de las entidades sin fines lucrativos y de los incentivos fiscales al mecenazgo</p>	<p>4. Iniciativa Legislativa Popular <u>Inici:</u> Ciutadania mitjançant la recollida d'un mínim de 500.000 signatures. <u>Aprovació:</u> Congrés dels Diputats i Senat.</p>	<p>Ministeri d'Hisenda Ministra: María Jesús Montero Cuadrado</p> <p>Secretaria d'Estat d'Hisenda: Jesús Gascón Catalán</p> <p>https://www.hacienda.gob.es/es-ES/EI%20Ministerio/Paginas/Organigrama/SEHacienda.aspx</p>

Annex IV: Òrgans competents en l'àmbit català

Norma a modificar	Mecanisme i organisme competent per l'inici y l'aprovació formal	Departament amb competències en la matèria
<p>Llei 12/2015, del 9 de juliol, de Cooperatives</p>	<p>Inici: Govern de la Generalitat de Catalunya (a proposta del Departament competent). Aprovació: Parlament de Catalunya.</p>	<p>Departament d'Empresa i Treball Conseller: Miquel Sàmper i Rodríguez</p> <p>Direcció General d'Economia Social i Solidària i el Cooperativisme: David Bonvehí Torras</p> <p>http://web.gencat.cat/ca/adreces-i-telefonos/detall/?codInf=4910</p>
<p>Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.</p>	<p>Inici: Govern de la Generalitat de Catalunya (a proposta del Departament competent), en exercici d'una delegació legislativa del Parlament. Aprovació: Govern de la Generalitat, amb autorització prèvia del Parlament de Catalunya mitjançant una Llei de delegació (habitualment Llei d'habilitació per refondre textos legals).</p>	<p>Departament de la Presidència Conseller: Albert Dalmau Miranda</p> <p>Secretaria de Governos Locals i Relacions amb Aran: Xavier Amor Martín</p> <p>https://web.gencat.cat/ca/adreces-i-telefonos/detall/?codInf=19033</p>
<p>Decret Legislatiu 1/2024, de 12 de març, pel qual s'aprova</p>	<p>Inici: Govern de la Generalitat (a proposta del Departament competent), en exercici de delegació legislativa concedida pel Parlament de Catalunya.</p>	<p>Departament d'Economia i Hisenda Consellera: Alícia Romero Llano</p> <p>Secretaria d'Hisenda: Josep Manel Rosón Santín</p>

el llibre sisè del Codi tributari de Catalunya	Aprovació: Govern de la Generalitat, en virtut d'una llei de bases o llei d'habilitació prèvia aprovada pel Parlament.	https://web.gencat.cat/ca/adreces-i-telefonos/detall/?codInf=19026
---	---	---

Annex V: Breu apunt sobre l'avantprojecte de Llei d'Economia Social i Solidària de Catalunya

Utilitat

De manera recent es va publicar l'avantprojecte de Llei d'Economia Social i Solidària de Catalunya⁹. La tramitació parlamentària d'aquesta norma, que com es justifica àmpliament a continuació presenta nombrosos punts d'unió i relació conceptual amb les comunitats energètiques, presenta una excel·lent oportunitat per promoure, per part de qualsevol grup parlamentari, la introducció d'esmenes i propostes, en particular les redactades en relació a la Llei 12/2015 de cooperatives de Catalunya al quadre de propostes de canvis normatius.

Plantejament

L'economia social i solidària és un model econòmic que posa les persones i el bé comú al centre, en lloc de maximitzar el benefici privat. Es basa, així, en principis com la democràcia interna, la cooperació, la sostenibilitat, la justícia social i la igualtat. Representatives d'aquest model són les cooperatives o les associacions.

En aquest context, les comunitats energètiques són un exemple concret d'economia social i solidària. Es tracta d'iniciatives on ciutadans, empreses i institucions locals col·laboren per produir, gestionar i consumir energia de manera conjunta, generalment a partir de fonts renovables com l'energia solar o l'eòlica. Aquestes comunitats permeten reduir la dependència dels grans operadors energètics, promoure l'ús d'energies netes i reinvertir els beneficis a nivell local, impulsant el desenvolupament econòmic de la comunitat.

Com es detalla en el document "bases de la Llei d'economia social i solidària" d'octubre de 2020 les cooperatives "com a forma tradicional de l'ESS [...] són les úniques formes jurídiques que comparteixen uns principis i valors universals, definits per l'Aliança Cooperativa Internacional. Segons les normes vigents, qualsevol de les branques o tipus de cooperatives concorren amb aquests principis, per tant, són prou vàlids per reconèixer aquestes formes jurídiques com a ESS". Sent així, des d'un inici es va preveure la incorporació d'aquestes com a instruments de canalització dels objectius de la Llei¹⁰. Objectius que podem sintetitzar en els següents punts:

---

⁹ Nota de premsa:

<https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/596743/govern-aprova-projecte-llei-economia-social-solidaria-catalunya>.

¹⁰ Segons la memòria preliminar sobre l'Avantprojecte, "En el mes de març de 2019 a Catalunya constaven un total de 9.632 entitats d'economia social que donaven ocupació a 188.321 persones. En concret, 4215 cooperatives (46.772 llocs de treball); 27 mutualitats de previsió social (874 llocs de treball); 1.298 fundacions (94.519 llocs de treball); 2.455 associacions (25.682 llocs de treball); 721 societats laborals (5.569 llocs de treball); 59 empreses d'inserció (2.224 llocs de treball); 201 centres especials de treball (26.775 llocs de treball); 36 confraries de pescadors (218 llocs de treballs), i 735 societats agràries de transformació (2.931 llocs de treball)".

- Model productiu alternatiu al sistema imperant.
- Fer front a la crisi econòmica, social i climàtica actual.
- Prioritzar les necessitats i interessos socials per sobre del lucre.
- Promoure un creixement sostingut i inclusiu.

Així, aquesta norma vindria a regular aquestes activitats socioeconòmiques que prioritzen l'interès general per sobre del lucre, del guany particular i que entre els seus valors destaquen l'equitat, la solidaritat, la sostenibilitat i el compromís amb la comunitat. En aquest context també es podria destacar l'Estratègia de l'Economia Social i Solidària de Barcelona per l'any 2030, inspirada també en els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030.

Tornant al marc jurídic que volem descriure i, la seva aplicabilitat a les CCEE, entenem que ens movem dintre del concepte clau "d'economia social i solidària". Aquesta, com hem anat apuntant, la podem identificar amb la idea clau de promoció de l'interès públic o general a partir d'iniciatives de caràcter privat on, el lucre, no és quelcom fundacional de la iniciativa comunitària. Així ja ho descriu de manera clara la LSE a l'art. 6 quan, respecte de les CCE indica que la seva finalitat primordial és la de *"proporcionar beneficios medioambientales, económicos o sociales a sus socios o miembros o a las zonas locales donde operan, en lugar de ganancias financieras"* expressant-se en els mateixos termes en relació a les CER. Per tant, des d'un punt de vista de compliment de la idea o objectiu, les CCEE responen per complet amb aquest objectiu.

Amb aquesta llei es pretén reconèixer, de manera formal, l'economia social, així com posar en valor els objectius que les iniciatives porten a terme. Tal com destaca la llei, els principis que regeixen la normativa i l'actuació d'aquestes entitats són la cerca l'interès general i el bé comú, per sobre de qualsevol lucre privat. Aquesta idea és rectora en la norma.

Les CCEE, tal com hem analitzat, poden materialitzar-se amb diferents personalitats jurídiques. El que és transcendental a l'objecte d'aplicació de la llei és, més que la forma jurídica, és que *"la seva activitat en la primacia de les persones i l'interès col·lectiu o general per sobre del lucre econòmic"* (art. 3.1).

El que importa és l'establiment de mesures de foment que es preveuen a la norma. De manera genèrica, l'art. 17.1 es refereix a la necessitat de promoure accions per facilitar la creació, desenvolupament i consolidació de les entitats de l'economia social i solidària. En el següent apartat de l'informe, es destaquen algunes d'aquestes mesures, que poden tenir un impacte molt positiu per a les CCEE, ja que en molts casos, el desenvolupament del projecte pot dependre, en gran mesura, del foment de les administracions locals. Ens movem, així, en el marc d'una col·laboració pública-cooperativa. En aquest context, podem destacar les següents mesures:

Promoció del mercat social

- Priorització d'ús de béns i serveis de les entitats d'economia social, a través de la inclusió de clàusules socials i reserves de mercat en processos de compra i contractació.
- Foment de la distribució i comercialització de béns i serveis de l'economia social.
- Promoció de l'habitatge cooperatiu en cessió d'ús. Aquesta mesura, que podem pensar que esta allunyada de la tasca desenvolupada per les CCEE, pot tenir un lligam amb la cessió de les cobertes. Un exemple seria la Comunitat Energètica de La Bordeta. Aquesta promoció no l'hauríem de vincular a la construcció d'habitatge, sinó a l'adaptació d'aquest i a la provisió de serveis elèctrics.
- Gestionar els béns d'acord amb els principis rectoros dels béns comuns.
- Concretar convenis amb les entitats, sota el principi de corresponsabilitat, a fi i efecte de gestionar conjuntament béns o, acordar-ne la cessió d'aquests.
- Elaboració d'un cens i un catàleg de solars i immobles.

Foment de la innovació i fiscalitat

- Creació de línies de finançament específiques per incentivar l'impuls de l'actuació de les entitats de l'economia social i solidària.
- Creació d'instruments financers per tal de promoure el desenvolupament de noves iniciatives i, consolidar les existents.
- Promoure i adoptar l'aplicació d'incentius fiscals que tinguin en compte l'impacte social positiu de les empreses, organitzacions i entitats de l'economia social i solidària

D'aquesta manera, l'aprovació definitiva de la Llei d'Economia Social i Solidària comporta un mandat directe a les Administracions Públiques catalanes, entre elles, els ens locals, de fomentar les activitats que desenvolupen i promouen un interès públic i col·lectiu, com seria la duta a terme per les CCEE.

Aquesta norma, que es troba encara en procés d'aprovació, podria servir també per a la tramitació d'algunes de les propostes de modificació que es realitzen en l'informe, a través de Disposició Addicional. Per tant, a més del propi valor que la norma pot tenir per reforçar el paper de les CCEE i dotar-les d'un nou marc, pot tenir una altra utilitat, al permetre modificar altres normes d'igual o inferior rang normatiu.